

Poselství Svatého otce Františka k XXXVII. Světovému dni mládeže 2022 a 2023

„*Maria se vydala na cestu a spěchala*“ (Lk 1,39)

Drazí mladí,

téma SDM v Panamě bylo: „*Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!*“ (Lk 1,38). Po této události jsme se znovu vydali na cestu k novému cíli – Lisabonu 2023 – a nechali ve svých srdcích rozeznít naléhavou Boží výzvu, abychom se *vydali se na cestu*. V roce 2020 jsme rozjímal nad Ježíšovým slovem: „*Mládenče, pravím ti, vstaň!*“ (Lk 7,14). Loni nás inspirovala postava svatého apoštola Pavla, jemuž vzkříšený Pán řekl: „*Vstaň! Udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl*“ (srov. Sk 26,16). Na úseku, který nám zbývá, než dorazíme do Lisabonu, půjdeme společně s Pannou z Nazareta, která se hned po zvěstování „*vydala na cestu a spěchala*“ (Lk 1,39), aby pomohla své sestřenici Alžbětě. Společné sloveso tří zmíněných témat je *vstát*, výraz, který – je dobré si to zapamatovat – také nabývá významu „*vzkřísit*“, „*probudit se k životu*“.

V poslední, tak náročné době, v níž je lidstvo, již zkoušené traumatem pandemie, zmítáno válečným dramatem, Maria znovu otevírá všem a zvláště vám, mladým lidem tak jako ona, cestu blízkosti a setkání. Doufám a pevně věřím, že zkušenost, kterou mnozí z vás prožijí v srpnu příštího roku v Lisabonu, bude znamenat nový začátek pro vás mladé a – s vámi – pro celé lidstvo.

Maria se vydala na cestu

Maria se mohla po zvěstování soustředit na sebe, na obavy a úzkosti vyplývající z jejího nového stavu. Ne, namísto toho zcela důvěřuje Bohu. Myslí spíše na Alžbětu. Vstává a vychází na sluneční světlo, kde je život a pohyb. Přes šokující andělovo oznámení, které způsobilo „*zemětřesení*“ v jejích plánech, se mladá dívka nenechá ochromit, protože v ní je Ježíš, síla vzkříšení. Nosí již v sobě obětovaného, ale stále živého Beránka. Vstane a vydá se na cestu, protože má jistotu, že Boží plány jsou ten nejlepší možný projekt pro její život. Maria se stává Božím chrámem, obrazem církve putující, církve, která vychází a dává se do služby, církve coby nositelky dobré zvěsti!

Zakusit přítomnost vzkříšeného Krista ve svém životě, potkat ho „*živého*“, je ta největší duchovní radost, výbuch světla, který nemůže ponechat nikoho „*nehybným*“. Hned nás přiměje k pohybu a nutí nás, abychom tuto zprávu přinesli ostatním, abychom svědčili o radosti z takového setkání. To je také to, co vede ke spěchu první učedníky ve dnech po vzkříšení: „*Ženy rychle odešly od hrobu a se strachem i s velkou radostí to běžely oznámit jeho učedníkům*“ (Mt 28,8).

Vyprávění o vzkříšení často používají dvě slovesa: *probudit se a vstát*. Pán nás jejich prostřednictvím vybízí, abychom vyšli na světlo, nechali se jím vést, abychom překročili práh všech našich zavřených dveří. „*Je to významný obraz pro církve. Také my, jako Pánovi učedníci*

a křesťanské společenství, jsme povoláni k tomu, abychom rychle vstali, vstoupili do dynamiky vzkříšení a dali se Pánem vést po cestách, které nám chce ukázat.“¹

Matka Páně je vzorem putujících mladých lidí, nikoli nehybných před zrcadlem, aby kontemплоvali svůj vlastní obraz, nebo „polapených“ v sítích. Je zcela otevřená pro vnější svět. Je to velikonoční žena v trvalém stavu vyhnání, vyjití ze sebe vstříc velkému Druhému, který je Bůh, a ostatním, bratřím a sestrám, především těm potřebným, jako byla sestřenice Alžběta.

... a spěchala

Sv. Ambrož z Milána ve svém komentáři k Lukášovu evangeliu píše, že Maria se rychle vydala směrem k hoře, „protože měla radost ze zaslíbení a chtěla oddaně vykonat službu s nadšením, které vycházelo z její vnitřní radosti. Kam jinam by mohla teď, naplněná Bohem, spěchat, než k výšinám? Milost Ducha Svatého nestrpí pomalost“. Mariin spěch je tedy starost o službu, o radostné zvěstování, o pohotovou odpověď na milost Ducha Svatého.

Maria reagovala na potřebu své staré sestřenice. Nestáhla se zpět, nebyla lhostejná. Myslela více na ostatní než na sebe. A to dodalo jejímu životu dynamiku a nadšení. Každý z vás si může položit otázku: Jak reaguji na potřeby, které vidím okolo sebe? Napadá mě hned důvod, abych se neangažoval, nebo se začnu zajímat a dám se k dispozici? Samozřejmě že nemůžete vyřešit všechny problémy světa. Ale možná můžete začít od těch nejbližších, od problémů vašeho území. Jednou někdo řekl Matce Tereze: „To, co děláte, je jen kapka vody v oceánu.“ A ona odpověděla: „Ale kdybych to neudělala, v oceánu by bylo o kapku méně.“

Tváří v tvář konkrétní a naléhavé potřebě je třeba jednat rychle. Kolik lidí na světě čeká na návštěvu někoho, kdo se o ně postará! Kolik starých, nemocných, vězňů a uprchlíků potřebuje náš soucitný pohled, naši návštěvu, bratra či sestru, kteří překročí hranice lhostejnosti!

Jaký „spěch“ vás pohání, drazí mladí (přátelé)? Co ve vás natolik vyvolává nutnost se pohnout, že nejste schopni zůstat v klidu? Mnozí lidé – zasažení realitou jako je pandemie, válka, nucená migrace, chudoba, násilí, klimatické katastrofy – si kladou otázku: Proč mě to postihlo? Proč právě mě? Proč teď? Takže základní otázka naší existence je: *Pro koho* tu jsem?²

Spěch mladé ženy z Nazareta je typický pro ty, kteří obdrželi mimořádné dary od Pána a nemohou dělat nic jiného, než je sdílet a překypovat nesmírnou milostí, kterou zažili. Je to spěch toho, kdo dokáže postavit potřeby druhého nad své vlastní. Maria je příkladem mladého člověka, který neztrácí čas hledáním pozornosti a souhlasu druhých – jak se to stává, když jsme závislí na „lajcích“ *sociálních sítí* – ale snaží se hledat ten nejopravdovější vztah, který vychází ze setkání, sdílení, lásky a služby.

Maria od zvěstování, od okamžiku, kdy poprvé odešla navštívit svou sestřenici, nepřestává překračovat prostor a čas, aby navštívila své děti, které potřebují její starostlivou péči. Pokud je v našem putování *přítomný Bůh*, zavede nás přímo do srdce každého našeho bratra a sestry. Kolik svědectví dostáváme od osob „navštívených“ Marií, Ježíšovou a naší Matkou! Na kolika odlehlých místech země během staletí – skrze zjevení nebo zvláštní milosti –

¹ Homilie ze slavnosti sv. Petra a Pavla, 29. června 2022.

² Srov. Posynodní apoštolská exhortace *Christus vivit*, 286.

navštívila Maria svůj lid! Na této zemi prakticky není žádné místo, které by nenavštívila. Matka Boží kráčí uprostřed svého lidu pohnuta starostlivou něhou a ujímá se úzkostí a strastí. A kdekoli je svatyně, kostel či kaplička jí zasvěcená, její děti tam spěchají v hojném počtu. Kolik projevů lidové zbožnosti! Poutě, svátky, prosebné modlitby, přijímání obrazů v domovech a mnoho dalšího jsou konkrétními příklady živého vztahu mezi Matkou Páně a jejím lidem, jež se vzájemně navštěvují!

Správný spěch nás vždy pobízí vzhůru a k druhému

Správný spěch nás vždy pobízí vzhůru a k druhému. Naproti tomu existuje nesprávný spěch, například takový, který nás vede k tomu, že žijeme povrchně, všechno bereme na lehkou váhu, bez závazků a pozornosti, aniž bychom se skutečně podíleli na tom, co děláme; spěch, když žijeme, studujeme, pracujeme, navštěvujeme ostatní, aniž bychom do toho vložili hlavu a o to méně srdce. Může se to stát v mezilidských vztazích: v rodině, když nenasloucháme doopravdy druhým a nevěnujeme jim čas; v přátelství, když očekáváme, že nás přítel pobaví a vyhoví našim požadavkům, ale hned se mu vyhneme a jdeme za jiným, když vidíme, že má krizi a potřebuje nás. Také v citových vztazích, mezi snoubenci, málokteří mají trpělivost důkladně se poznat a porozumět si. Stejný postoj můžeme mít ve škole, v práci a v dalších oblastech každodenního života.

Takže to všechno prožívané ve spěchu sotva ponese ovoce. Existuje riziko, že to zůstane neplodné. V Knize Přísloví čteme: „Nač pomyslí pilný, je jenom k zisku, ale kdo je zbrklý – špatný spěch – ten má jen škodu“ (21,5).

Když Maria konečně dorazí do domu Zachariáše a Alžběty, dojde k úžasnému setkání! Alžběta na sobě zakusila podivuhodný Boží zásah, který jí dal syna ve vysokém věku. Měla by všechny důvody, aby nejprve hovořila o sobě, není však plná sebe sama, ale je připravená přijmout mladou sestřenicí a plod v jejím lůně. Jakmile slyší její pozdrav, naplní Alžbětu Duch Svatý. K těmto překvapením a vylití Ducha dochází, když prožíváme opravdovou pohostinnost, když do středu postavíme hosta, nikoli sebe. Vidíme to i v příběhu o Zacheovi. V Lukášově evangeliu 19,5-6 čteme: „Když Ježíš přišel k tomu místu (kde se nacházel Zacheus), podíval se nahoru a řekl mu: „Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě.“ On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal.“

Mnohým z nás se stalo, že nám Ježíš nečekaně vyšel vstříc: poprvé jsme v něm zakusili blízkost, úctu, absenci předsudků a odsuzování, milosrdný pohled, s jakým jsme se nikdy nesetkali u někoho jiného. Nejen to, také jsme cítili, že Ježíšovi nestačilo, aby se na nás díval z dálky, ale chtěl být s námi, chtěl s námi sdílet svůj život. Radost z toho zážitku v nás vyvolala spěch, abychom ho přijali, naléhavost být s ním a lépe ho poznat. Alžběta a Zachariáš hostili Marii a Ježíše! Naučme se významu pohostinnosti od těchto dvou starých lidí! Zeptejte se svých rodičů a prarodičů i nejstarších členů vašich společenství, co pro ně znamená být pohostinní vůči Bohu a ostatním. Udělá vám dobře, když budete naslouchat zkušenostem těch, kteří vás předcházeli.

Draží mladí (přátelé), je načase znovu spěchat na konkrétní setkání, na skutečné přijetí těch, kteří jsou jiní než my, jak tomu bylo mezi mladou Marií a starší Alžbětou. Jen tak překonáme

vzdálenosti – mezi generacemi, společenskými vrstvami, etnickými skupinami a skupinami či kategoriemi jakéhokoli druhu – a dokonce i války. Pro roztříštěné a rozdělené lidstvo jsou mladí lidé vždy nadějí nové jednoty. Ale pouze pokud mají paměť, pokud naslouchají tragédiím a snům starých lidí. „Není náhodou, že se válka vrátila do Evropy v době, kdy odchází generace, která ji zažila v minulém století.“³ Je zapotřebí spojenectví mezi mladými a starými lidmi, abychom nezapomněli na poučení z historie, abychom překonali polarizace a extrémismy současné doby.

Sv. Pavel psal Efezským: „Nyní však, protože jste spojeni s Kristem Ježíšem, vy, kteří jste kdysi byli vzdálení, stali jste se blízkými Kristovou krví. Jen on je náš pokoj: obě dvě části (*židy i pohany*) spojil v jedno a zboural přehradu, která je dělila, když na svém těle zrušil (*příčinu*) nepřátelství“ (Ef 2, 13-14). Ježíš je odpovědí ze strany Boha na výzvy lidstva v každé době. A tuto odpověď Maria nese v sobě, když jde na setkání s Alžbětou. Ten největší dar, který Maria dává své staré příbuzné, je, že jí přináší Ježíše. Konkrétní pomoc je jistě také neocenitelná. Ale nic by nedokázalo naplnit Zachariášův dům tak velkou radostí a smysluplností jako přítomnost Ježíše v lůně Panny, která se stala svatostánkem živého Boha. V této hornaté oblasti Ježíš pouze svou přítomností, aniž by řekl slovo, pronáší své první „horské kázání“: v tichu vyhlašuje blahoslavenství malých a pokorných, kteří se svěřují Božímu milosrdenství.

Mé poselství pro vás, mladí lidé, velké poselství, jehož nositelkou je církev, je Ježíš! Ano, on sám, jeho nekonečná láska ke každému z nás, jeho spása a nový život, který nám dal. A Maria je vzorem toho, jak tento nesmírný dar přijmout do svého života a sdělit jej druhým tím, že se staneme nositeli Krista, nositeli jeho soucitné lásky a jeho velkorysé služby trpícímu lidstvu.

Všichni společně v Lisabonu!

Maria byla dívka jako řada z vás. Byla jednou z nás. Takto o ní psal biskup Tonino Bello: „Svatá Maria, [...] dobře víme, že jsi byla předurčena k plavbě na širém moři. Ale pokud tě nutíme plout podél pobřeží, není to proto, že bychom tě chtěli snížit na úroveň naší malé pobřežní plavby. Je to proto, že když tě vidíme tak blízko břehů naší sklíčenosti, můžeme pochopit, že jsme také, tak jako ty, povoláni vydat se do oceánů svobody.“⁴

Jak jsem připomněl v prvním poselství této trilogie, v XV. a XVI. století odjížděli z Portugalska mnozí mladí lidé – včetně mnoha misionářů – do neznámých světů, aby se také podělili o svou zkušenost s Ježíšem s jinými lidmi a národy.⁵ A do této země chtěla Maria na začátku XX. století uskutečnit zvláštní návštěvu, když z Fatimy vyhlásila všem generacím silné a úžasné poselství Boží lásky, které vyzývá k obrácení, k opravdové svobodě. Každému a každé z vás obnovuji své srdečné pozvání k účasti na velké mezikontinentální pouti mladých lidí, která vyvrcholí na SDM v Lisabonu v srpnu příštího roku; a připomínám, že letos 20. listopadu, na slavnost Krista Krále, budeme slavit Světový den mládeže v místních církvích rozestých po celém světě. V tomto ohledu může být velkou pomocí pro všechny, kteří působí

³ Poselství ke 2. Světovému dni prarodičů a seniorů.

⁴ *Maria, žena našich dnů*, San Paolo, Cinisello Balsamo 2012, 12-13.

⁵ Srov. *Poselství SDM 2020*.

v pastorační mládeže, nedávný dokument vydaný Dikasteriem pro laiky, rodinu a život *Pastorační směrnice pro slavení SDM v místních církvích*.

Drazí mladí (přátelé), sním o tom, že na SDM budete moci znovu zažít radost ze setkání s Bohem a s bratry a sestrami. Po dlouhém období odloučení a izolace v Lisabonu s Boží pomocí znovu společně objevíme radost z bratrského objetí mezi národy a mezi generacemi, z objetí smíření a pokoje, z objetí nového misionářského bratrství! Kéž Duch Svatý zažehne ve vašich srdcích touhu vstát a radost z toho, že všichni společně kráčíme v synodním stylu a opouštíme falešné hranice. Čas vstát je právě teď! Rychle vstaňme! A jako Maria nesme Ježíše v sobě, abychom ho sdělovali všem! V tomto překrásném období svého života jděte dál, neodkládejte, co ve vás může Duch vykonat! Ze srdce žehnám vašim snům a vašim krokům.

Řím, sv. Jan v Lateránu 15. srpna 2022, o slavnosti Nanebevzetí Panny Marie

FRANTIŠEK